

Ε5. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΗΣ -Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΚΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ -Η ΑΘΗΝΑ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιος ήταν ο υπέρτατος στόχος του εκπαιδευτικού συστήματος της Αθηναϊκής πολιτείας;

Η αρμονική ανάπτυξη του σώματος και του πνεύματος είχε τεθεί ως υπέρτατος παιδευτικός στόχος από την αθηναϊκή Πολιτεία.

2. Ποιοι ήταν οι υπόλοιποι στόχοι του εκπαιδευτικού συστήματος της Αρχαίας Αθήνας;

Η ανάπτυξη του καλού γούστου, της ευπρέπειας, της κοινωνικότητας και της οξυδερκούς πολιτικής σκέψης ήταν επίσης παραπληρωματικοί στόχοι των εκπαιδευτικών επιδιώξεων.

3. Ποια θέση κατείχε η μουσική στο εκπαιδευτικό σύστημα της Αρχαίας Αθήνας;

Η μουσική κατέχει δεσπόζουσα θέση σ' αυτή τη μαθησιακή διαδικασία.

4. Τι ήταν ο παιδαγωγός στην Αρχαία Αθήνα; Ποια ήταν τα καθήκοντά του;

Ο παιδαγωγός, συνήθως ένας μορφωμένος δούλος, βοηθά στο σπίτι το αγόρι στην εκμάθηση των μαθημάτων του και το συνοδεύει στο σχολείο του.

5. Ποιες ήταν οι ειδικότητες των δασκάλων της στοιχειώδους(=βασικής) εκπαίδευσης στην Αρχαία Αθήνα; Ποια μαθήματα δίδασκαν;

Εκεί (στο σχολείο) ο **γραμματιστής** τού δίδασκει (του παιδιού) **γραφή, ανάγνωση και την κατανόηση των ομηρικών επών.** Ο **κιθαριστής διδάσκει** στο παιδί **μουσική** και ο **παιδοτρίβης** το **εκγυμνάζει.**

6. Ποιες δυνατότητες υπήρχαν στην Αρχαία Αθήνα για τα παιδιά των πλούσιων οικογενειών που επιθυμούσαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους μετά την ολοκλήρωση της βασικής εκπαίδευσης; Τι ήταν οι σοφιστές;

Αργότερα, **στην εφηβική ηλικία**, τα παιδιά των πλούσιων Αθηναίων, **που επεδίδωκαν μια υψηλή σταδιοδρομία στον πολιτικό τομέα**, διδάσκονταν **από τους σοφιστές τη ρητορική, την τέχνη της ορθής έκφρασης και της ικανότητας να πείθεις τον δήμο**. Οι σοφιστές ήταν **μορφωμένοι άνθρωποι**, οι οποίοι **είχαν συρρεύσει στην Αθήνα απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας**, ακόμα και από τις αποικίες, και **δίδασκαν στους νέους τη ρητορική με αδρή**(=πλουσιοπάροχη) **αμοιβή**.

7. Για ποιον λόγο η Αθήνα ονομαζόταν «**Ελλάδος παιδευσίς**», δηλαδή «σχολείο της Ελλάδας», στην αρχαιότητα;

Όμως, **τον νέο, και ιδιαίτερα τον έφηβο, τον βοηθούσε** στη διανοητική και αισθητική του ανάπτυξη (δηλαδή, στη διαμόρφωση του πνευματικού του κόσμου και της αντίληψής του για το ωραίο) **η όλη πνευματική ατμόσφαιρα που κυριαρχούσε στην Αθήνα**. «**Ελλάδος παιδευσιν**» ονομάζει την πόλη ο Θουκυδίδης και αυτή ήταν η πραγματικότητα. **Πνευματικό και καλλιτεχνικό κέντρο του ελληνισμού η Αθήνα**, παρείχε κάθε δυνατότητα στους νέους να αναπτύξουν όλες τους τις ικανότητες, να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες και να αναδείξουν τα όποια talenta τους.

8. Τι γνωρίζουμε για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους που ζούσαν και εργάζονταν στην Αρχαία Αθήνα;

Οι Αθηναίοι αγρότες, με μικρή κτηματική ιδιοκτησία, αποτελούν την πλειονότητα του πληθυσμού. Καλλιεργούν τα χωράφια τους με τη βοήθεια των δούλων. **Η κτηνοτροφία είναι περιορισμένη**.

9. Τι γνωρίζουμε για τους επαγγελματίες τεχνίτες που ζούσαν και εργάζονταν στην Αρχαία Αθήνα;

Οι πολυάριθμοι τεχνίτες ζουν κυρίως στην πόλη(στο άστυ). Εργάζονται σε **μικρά εργαστήρια, ανοιχτά προς το μέρος του δρόμου**, ώστε οι μελλοντικοί πελάτες τους να παρακολουθούν την εργασία τους. Τα εργαστήρια και τα μαγαζιά είναι **συγκεντρωμένα σε μία συγκεκριμένη περιοχή, ανάλογα με το είδος που**

κατασκευάζουν ή πουλούν. Έτσι οι αγγειοπλάστες είχαν συγκεντρώσει τα εργαστήριά τους στην περιοχή του Κεραμεικού.

10. Τι γνωρίζουμε για την ανάπτυξη του εμπορίου στην Αρχαία Αθήνα; Συγχρόνως, **η αύξηση του πληθυσμού συντελεί (=συμβάλλει) στη ραγδαία αύξηση του εμπορίου. Εισάγονται τρόφιμα** για τη συντήρηση των κατοίκων, **αλλά και πρώτες ύλες**, όπως δέρματα, ξυλεία και μέταλλα, για τις εργασίες των βιοτεχνιών. **Τα προϊόντα των αθηναϊκών εργαστηρίων**, όπως υφάσματα, όπλα, κατεργασμένα δέρματα, αγγεία και έπιπλα, **εξάγονταν σε ολόκληρη τη Μεσόγειο.**

11. Ποια κοινωνική-επαγγελματική ομάδα που ζει και δραστηριοποιείται στην Αθήνα ευνοείται ιδιαίτερα από την άνθηση του εμπορίου στην Αθήνα;

Με την άνθηση του εμπορίου, μια νέα δυναμική και πλούσια επαγγελματική κατηγορία, οι μέτοικοι, αποκτούν ισχύ και επηρεάζουν τις τύχες της πόλης.

12. Ποιες άλλες επαγγελματικές ομάδες ζουν και δραστηριοποιούνται στην Αρχαία Αθήνα; Ποια η συμβολή τους στην πολιτιστική άνθηση της Αθήνας (στην υλοποίηση/πραγματοποίηση αυτού που ονομάστηκε «χρυσούς αιώνας» της Αθήνας);

Στο περιθώριο αυτών των επαγγελματικών ενασχολήσεων, **μια ιδιαίτερη ομάδα, όχι και τόσο ολιγομελής, οι καλλιτέχνες, οι διανοούμενοι και οι πολιτικοί, με τα καλλιτεχνικά τους δημιουργήματα, τις υψιπετείς (=μεγαλόπνοες, εμπνευσμένες) φιλοσοφικές θεωρίες τους και τις ριζοσπαστικές (=καυοτόμες, επαναστατικές και προοδευτικές) πολιτικές τους κινήσεις, υλοποιούν αυτό που ονομάστηκε «χρυσούς αιών» της Αθήνας.**

13. Ποιον ρόλο έπαιζαν οι γιορτές, ιδιωτικές ή κρατικές, στην καθημερινή ζωή των Αθηναίων;

Οι γιορτές, παναθηναϊκές και κρατικές ή ιδιωτικές και λιτές, ήταν συνυφασμένες με την καθημερινή ζωή της Αθήνας.

14. Ποια ήταν η λαμπρότερη κρατική εορτή της Αρχαίας Αθήνας; Τι γνωρίζουμε γι αυτή την εορτή;

Η λαμπρότερη, η εορτή της ίδιας της πόλης, ήταν τα Παναθήναια, που τελούνταν(=γίνονταν) κάθε τέσσερα χρόνια προς τιμήν της θεάς **Αθηνάς**(που ήταν η προστάτιδα της Αθήνας). Κατά τη διάρκειά τους ξεδιπλώνονταν όλο το μεγαλείο και η δύναμη της πόλης.

15. Ποιες σημαντικές κρατικές εορτές γίνονταν στην Αρχαία Αθήνα για να τιμηθεί ο θεός Διόνυσος; Τι γνωρίζουμε γι' αυτές τις εορτές;

Τα **Μεγάλα ή «εν άστει» Διονύσια** ήταν μια **πολυήμερη γιορτή προς τιμήν του Διονύσου**. Τα **Ανθεστήρια** ήταν μία άλλη **γιορτή αφιερωμένη στον ίδιο θεό**, κατά την οποία οι **Αθηναίοι δοκίμαζαν το νέο κρασί** μέσα σε ατμόσφαιρα γενικής χαράς.

16. Ποια σημαντική κρατική εορτή γινόταν στην Αρχαία Αθήνα για να τιμηθεί η θεά Δήμητρα και η κόρη της Περσεφόνη; Τι γνωρίζουμε γι' αυτή την εορτή;

Τέλος, τα **Ελευσίνια, γιορτή αφιερωμένη στη Δήμητρα και στην κόρη της Περσεφόνη**, εορτάζονταν στις **αρχές Οκτωβρίου**. Πομπή με προσκυνητές ξεκινούσε από την Αθήνα και κατέληγε στο ιερό της Δήμητρας στην **Ελευσίνα**. Εκεί τελούνταν **τα Ελευσίνια μυστήρια**.